Влада – Радам !

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

№ 179 (679) ♦ Середа, 22 вересня 1993 року ♦ Ціна 40 крб.

Восьма сесія Верховної Ради почалася з гарячих дебатів

Леонід КРАВЧУК:

«Не йдеться про Кравчука, про Кучму, про інших — йдеться про Україну».

Денне засідання 21 вересня

Восьма сесія Верховної Ради України почалася під голосний акомпанемент пікетників, які вимагали денонсування массандрівських протоколів щодо ЧФ і стратегічної ядерної зброї, непідписання Договору про економічний союз (співдружність), виходу України зі Співдружності, реформ усіх структур влади тощо. Але шлях до приміщення парламенту пікетникам перепинили екіпіровані по-бойовому змопівці, міліціонери, військовослужбовці внутрішніх військ, і сили виявилися рівними: за даними командирів правоохоронних органів, по сім тисяч з обох сторін.

А в сесійному залі тим часом все відбувалося так, як і мало бути в умовах, коли, за словами народного депутата В.Яценка (Житомирщина), «почалася передвиборна боротьба».

(Закінчення на 2-й стор.)

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

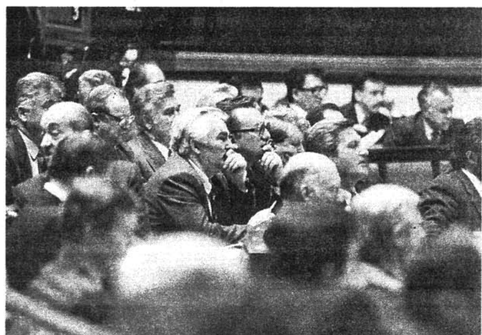

Юхим ЗВЯГІЛЬСЬКИЙ:

«Прийшов, уже все продано...»

В кінці дня стало відомо:

Відставку Л. Кучми прийнято. Буде сформовано новий уряд.

Продиктовано в номер

Продиктовано необхідністю і взаємною користю

Учора Голова Верховної Ради України І.Плющ прийняв делегацію парламенту Турецької Республіки, яка перебуває у нашій державі, на чолі з генеральним секретарем вищого законодавчого органу Туреччини М.Теллі.

Ми відчуваємо необхідність і користь в налагодженні тісних зв'язків з сусідньою Туреччиною, заявив під час бесіди глава українського парламенту. І.Плющ також докладно поінформував гостей України про ті зміни, які заплановано провести у вищому законодавчому органі нашої держави в напрямі створення професійного парламенту.

У свою чергу, М.Теллі сказав, що проблеми з формуванням професійного парламенту мала й Туреччина, але з часом їх було розв'язано.

Ввійшли у СВІФТ

Україна стала 92-ю країною світу, підключеною до Міжнародної системи банківських розрахунків в СВІФТ. Можливість працювати в ній одержали десять провідних банків нашої держави.

Коментуючи подію, голова правління АБ «Інко», віце-президент Всеукраїнського об'єднання підприємців Петро Мирошников відзначив, що крім чисто технологічних переваг у сфері банківських розрахунків, підключення до системи, засвідчує поступову інтеграцію України у світову економіку, визнання міжнародним співтовариством її поступу до ринку, позитивної ролі банків у цих економічних перетвореннях.

Панове офіцери, хто там крокує правою?

Досить інтригуюче розгортаються події довкола заяви позаполітичної за ідеєю Спілки офіцерів України. Нагадаємо, що розгорілися вони після публікації у газеті «Хрещатик» такої собі заяви СОУ, у якій, зокрема, було гостро розкритиковано політичний курс вищих службових осіб нашої держави. Колегія Міністерства оборони України засудила таку політизацію офіцерів-військовиків СОУ аж до звільнення їх зі Збройних Сил, призначила службове розслідування і визнала за необхідне ще до його завершення запропонувати генерал-майору Олександрові Скіпальському скласти з себе повноваження голови СОУ. У свою чергу, із заявою виступив О.Скіпальський, який стверджує, що ніякої такої заяви, котра з'явилася у «Хрещатику», виконком СОУ не приймав.

Підтримка науці

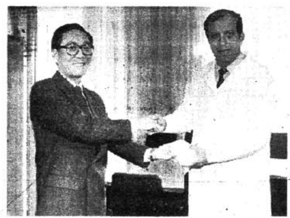
Кабінет міністрів України розпорядився звільнити від ввізного мита прилади, обладнання і запасні частини до них, матеріали для обладнання, реактиви, зразки та матеріали для дослідів, науково-технічну літературу, що ввозяться (пересилаються) в Україну іноземними фізичними та юридичними особами з метою підтримки безприбуткової науково-технічної діяльності науково-дослідних установ і безпосередньо українських вчених, які працюють в наукових, науково-технічних, освітніх та інших установах і організаціях України або ведуть наукову роботу в ініціативному порядку.

Звільнення від ввізного мита проводиться на підставі відповідних документів, зміст і форма яких затверджуються ДКНТ за узгодженням із Державним митним комітетом.

Корейський подарунок

Учора до Київського НДІ отоларингології ім.О.С.Коломийченка надійшла перша гуманітарна допомога з Південної Кореї — 500 кілограмів медикаментів на суму біля 100000 доларів. Її передав директору головної установи країни з лікування ЛОР-захворювань, спричинених зокрема чорнобильською катастрофою, Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Корея в Україні Ан Хьон Вон. Співробітники посольства та Міністерства закордонних справ, по лінії якого надійшла допомога, ознайомилися з відділеннями інституту.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА

Парламентська хроніка

Восьма сесія Верховної Ради почалася з гарячих дебатів

(Початок на 1-й стор.).

Тобто всі сторони, представлені там, зійшлися в політичному герці. Лідер Руху В. Чорновіл заявив, що пікетники вимагають дострокових перевиборів парламенту, вироблення механізму імпічменту Президента і реформи всіх структур влади. Лідер іншого Руху — Всенародного — Л. Скорик сказала, що з питанням імпічменту можна зачекати. Народні депутати переважно зі Східної України (О. Чародєєв, В. Черненко та інші) говорили, що реформа влади, звичайно, — річ непогана, але найперше треба підписати Договір про економічний союз, визначитися щодо конституційності військових формувань УНА і УНСО, розробити механізм соціального захисту малоімущих тощо.

А розглядали депутати порядок денний, і справедливості заради треба сказати, що змогли визначитися. По-перше, восьму сесію транслюватимуть в тому ж режимі, що й сьому, а отже, все, що відбувається на сесії, ми зможемо побачити. По-друге, інші питання будуть розглянуті в такому порядку: подання Президента Л. Кравчука в зв'язку з заявою Прем'єр-міністра Л. Кучми про відставку; проект Договору про економічний союз (співдружність); проект антикризової Програми уряду на цей і наступний роки; всеукраїнський референдум про довіру (недовіру) Президентові і Верховній Раді; проект нової Конституції України.

А що депутати дали протокольне доручення постійній Комісії парламенту з питань законодавства і законності розробити пропозиції щодо механізму імпічменту Президента і внесли до порядку денного питання щодо діяльності УНА — УНСО, то головуючий І. Плющ заявив, що всі інтереси присутніх і в залі, і на площі враховано, а отже, треба працювати. Депутати вирішили поставити запитання Л. Кравчукові і Л. Кучмі і пішли на перерву.

Володимир СКАНЯ.

Інтерв'ю в кулуарах

ВАСИЛЬ ЧЕРВОНІЙ

За настроями частини залу видно, що ані доля людей, ані доля навіть свого колеги, народного депутата Миколи Поровського, котрий зараз в лікарні, анітрохи не непокоять прокомуністичну парламентську більшість. Прогнозую, що її депутати будуть твердо й послідовно відстоювати консервацію порядків, які зараз є в Україні. Виступлять і за збереження старого складу уряду й проти дострокових виборів Верховної Ради. Чим закінчиться — зрозуміло: якщо реформи не йдуть, не йде приватизація, продаж землі — то ми й далі відставатимемо не лише від Європи, а й від колишнього СРСР. Отже, нічого доброго від цієї сесії я не чекаю, і яскравим підтвердженням збереження влади є ті тисячі озброєних міліцейськими кийками і щитами людей, які стоять навкіл парламенту. Верховна Рада боїться свого народу, отже її потрібно негайно змінити будь-якими зусиллями.

ВОЛОДИМИР ПИЛИПЧУК

Початок восьмої сесії нагадує продовження сьомої сесії: видно вже, що ніякої конструктивної роботи не буде, всі зайняті політичними баталіями, політичною боротьбою. Триває протистояння. А Україні зараз конче потрібне розв'язання економічних питань: стабілізації економіки, приватизації, хоча саме останньої, думаю, не допустять до розгляду.

ОЛЕКСАНДР ЄМЕЦЬ

Насамперед, треба розв'язати питання влади. З ним у нас завжди плутанина: важко визначити, хто несе відповідальність за стан нашої держави, хто чим має займатися.

Отже треба оновлювати владні структури, починаючи з Верховної Ради, яка вже відстає від ситуації, що склалася в суспільстві.

Друге: розв'язати проблему виконавчої влади. Найкраще, мій погляд, делегувати Президентові право признати уряд: де чітка відповідальність і розмежування функцій.

Щодо економічного союзу, сьогодні ніхто не веде мови про конкретний текст договору, про конкретні економічні наслідки, до яких може призвести підписання цього документа. Йде незрозуміла гра. Мовляв, давайте підпишемо, і воно якось буде, може, й на краще.

Інтерв'ю вів Андрій БОЄЧКО.

Вибори місцевих органів влади: що потрібно для їх проведення?

ГОЛОВІ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ПЛЮЩУ І. С.

Шановний Іване Степановичу!

Останнім часом у виступах державних діячів, заявах політичних партій та громадських організацій, публікаціях висловлюються пропозиції чи вимоги про дострокові перевибори місцевих Рад в усій Україні. Не заперечуючи доцільності такого заходу, вважаємо за необхідне звернути увагу Верховної Ради на такі обставини.

Спроба провести вибори до місцевих органів представницької влади вже найближчим часом, в рамках чинних, вже явно застарілих законів, може виявитися невдалою. Адже за даними соціологічних досліджень, проведених, зокрема, незалежним центром «Демократична ініціатива» у травні—червні 1993 року (див. «Хрещатик», № 161 (517) від 07.09.93 р.), за збереження діючої системи Рад висловлюються лише 18% виборців України, в т. ч. 10,9% киян. В той же час 38% виборців України (в Києві—69,4%) є прихильниками західних муніципальних моделей місцевої влади.

Тому загальнодержавні вибори нових органів влади на місцях має сенс проводити лише в руслі загальної реформи місцевих органів влади. Для цього Верховна Рада повинна прийняти кілька взаємопов'язаних ключових законів. Серед них:

1. Новий закон про місцеві органи влади, адже в повторному формуванні Рад з такими обмеженими повноваженнями, як тепер, особливо в Києві, виборці будуть просто не зацікавлені.

2. Закон про статус депутата місцевої Ради в Україні, адже потенційні кандидати повинні знати статус, права і обов'язки депутата, щоб визначитися, чи варто балотуватись.

3. Новий закон про вибори депутатів місцевих Рад, бо чинний застарів.

4. Закон про столицю України — місто Київ, якщо він регламентуватиме також систему органів влади у місті й районах.

Зрозуміло, що ці закони повинні вписуватися в концепцію місцевої влади, закладену в нову Конституцію України, щоб їх не довелося переглядати після прийняття Конституції. Тому Верховною Радою ще до початку виборчої кампанії повинні бути прийняті якщо не вся Конституція, то хоча б ті її розділи, що стосуються народовладдя на місцях.

Оскільки проекти більшості з вищеназваних законодавчих актів вже перебувають, як відомо, в стані більшої або меншої готовності, термін їх обговорення Верховною Радою можна зробити прийнятним, якщо вносити ці законопроекти на розгляд сесії у першочерговому порядку. Звичайно, проекти таких важливих документів варто було б розглянути на сесіях місцевих Рад. Можливі, однак, і більш оперативні форми участі Рад чи їхніх представників у цій роботі.

Але, в будь-якому разі, лише після такої грунтовної законотворчої підготовки нові дострокові вибори місцевих Рад будуть своєчасні і ефективні.

З повагою

За дорученням голів районних Рад народних депутатів м. Києва

Ю. ДЗЕМА,
голова Жовтневої районної Ради народних депутатів.

16.09.93 р.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

ПРО ЗВІЛЬНЕННЯ В ЗАПАС ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ТА ПРО ЧЕРГОВИЙ ПРИЗОВ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ НА СТРОКОВУ ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ

Відповідно до Закону України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу» **постановляю:**

1. Звільнити в запас із лав Збройних Сил України, Національної гвардії України, Служби безпеки України, Прикордонних військ України, Військ внутрішньої та конвойної охорони Міністерства внутрішніх справ України, Військ цивільної оборони України, Чорноморського флоту у листопаді-грудні 1993 року та в січні 1994 року військовослужбовців, які вислужили встановлені строки строкової військової служби.

2. Призвати на строкову військову службу до лав Збройних Сил України, Національної гвардії України, Служби безпеки України, Прикордонних військ України, Військ внутрішньої та конвойної охорони Міністерства внутрішніх справ України, Військ цивільної оборони України, Чорноморського флоту у жовтні-грудні 1993 року громадян України чоловічої статі, яким до дня відправки у військові частини виповнилося 18 років, і які не мають права на відстрочку, та громадян старшого призовного віку, що втратили право на відстрочку від призову на строкову військову службу.

Президент України Л. КРАВЧУК.

20 вересня 1993 року.
м. Київ.

ВЗАЄМОВИГІДНЕ ПАРТНЕРСТВО НЕОБХІДНЕ

Парадокс сьогоднішнього життя: спори про долю атомної енергетики України стають дедалі палкішими, заяви її противників дедалі жорсткішими, а доля «мирного атома» в загальному енергобалансі країни постійно зростає.

А пояснюється це просто: практична економіка безстороннього спростовує будь-які докази і побажання, якщо вони йдуть врозріз з реальностями. За всієї неоднозначності нашого ставлення до атомної енергетики треба все ж визнати, що при неухильному зниженні через дефіцит газу і мазуту вироблення електроенергії на теплових станціях атомні виявились тією «робочою конячкою», яка незважаючи ні на що продовжує з місяця в місяць стабільно давати Україні мільярди кіловат-годин.

Та ж економічна необхідність, пошук надійних партнерів в умовах розриву по-живому міждержавних зв'язків, подобається це комусь чи ні, невблаганно підштовхує українських атомників до більш тісного співробітництва з російськими колегами.

Нове підтвердження цьому — проведена в Одесі зустріч керівників атомної енергетики і промисловості двох країн-сусідів. Обговорення широкого кола найскладніших проблем галузі показало, що коли для України об'єднання зусиль в цьому напрямі скоріше питання виживання, то для Росії — економічної доцільності. Ось факти.

У створенні одного енергоблока для атомної електростанції беруть участь близько 700 заводів колишнього Союзу. З них 126 перебувають за межами Росії, в тому числі 74 — в Україні. Якщо для української сторони надзвичайно гострою проблемою зараз є поставки свіжого ядерного палива і вивезення на переробку і зберігання відпрацьованого, то одержаний у спадок Росією практично замкнутий ядерний цикл, який включає і ці дві найважчі і найдорожчі ланки, навпаки, недовантажений.

До цього слід додати, що і науково-технічна база атомної галузі після розвалу Союзу залишилася в Росії. Звідси на українські АЕС надходить до 80 відсотків устаткування і запасних частин, тут готується більша частина спеціалістів-атомників. Останнім часом багато спеціалістів переїжджають з українських станцій на російські, де їм платять у кілька разів більше. Серед них чимало працівників провідних професій, для підготовки яких потрібно кілька років.

Директори українських АЕС з особливою стурбованістю говорили про розвал атомного машинобудування, втрату взаємозв'язаних раніше між Україною і Росією складних технологій, неможливість реалізувати розроблені раніше в рамках СРСР єдині для двох країн заходи щодо підвищення безпеки атомних станцій, про «від'їзд умів», відсутність атомного законодавства.

Необхідно взяти краще, що є одне в одного, знайти прийнятні і взаємовигідні форми кооперації досить високого рівня — так можна висловити підсумок діло... зацікавленого обговорення проблем атомної енергетики.

Цікавими є напрацювання російських фахівців щодо застарілих енергоблоків, які підлягають виведенню з робочого стану. В разі, якщо устаткування машзалу в доброму стані, замість демонтованих реакторів пропонується робити нові теплові або атомні приставки, в тому числі і на швидких нейтронах з використанням високозбагачувального палива.

Однак для здійснення такого вигідного проекту потрібно 7—8 років. Тому пов'язані з цим роботи необхідно починати вже сьогодні і, природно, мати при цьому довгострокову державну програму з енергетики.

У найближчих планах атомників — організація спільних виробничих і фінансових структур, страхових компаній, які б дали змогу полегшити фінансові взаєморозрахунки, створити систему страхування, що відповідала б світовому рівневі.

Атомники обмінялись думками з питань вироблення в обох країнах ядерного законодавства, практики і перспектив співробітництва із західними фірмами.

Сергій БАЛИКОВ,
Віктор РОССОХА.
(Укрінформ).

Точка зору

УРЯД ПРАЦЮВАВ, ПРАЦЮВАВ І... ДОПРАЦЮВАВСЯ

Аналітичний огляд дій уряду за половину декретного року

За половину декретного року уряд, який збирається сьогодні йти у відставку, реформував: податкову систему, систему валютного регулювання і контролю; систему регулювання зарплати; банківську систему; систему іноземного інвестування. Спробуймо розглянути, як саме.

І. Реформа податкової системи

Від жовтня 1992 до травня 1993 року тричі змінювали ставки ПДВ (податок на добавлену вартість), тричі — ставки податку на доход-прибуток, двічі — спосіб стягнення згаданих податків Причому ряд документів набирав чинності «заднім числом».

[illegible]а сьогодні податки жорсткіші, ніж у так званий «фокінський період». Тема непрямих податків, обрана останнім часом урядом, наприклад, квітнева постанова про режим регулювання торгових та постачально-збутових надбавок (націнок) означає вочевидь повну капітуляцію.

ІІ. Реформа системи валютного регулювання і контролю

Переможний рапорт Національного банку України про зрослі вчетверо надходження ВКВ вимагає матеріалів перевірок. Згідно з урядовими джерелами, приховування валюти у різних формах становить 30—90 відсотків. Запровадження декретного валютного законодавства збільшило втрати валюти в середньому в 5 разів.

Обмежені можливості експортно-імпортного підприємництва внаслідок підвищеної тарифної плати за вивезення і гнітючих акцизних зборів на ввезення, а також внаслідок дозвільного принципу імпорту за іноземну валюту, що купується на внутрішньому ринку.

III. Реформа системи регулювання зарплати

Останні місяці уряд провів у боротьбі з власноручно створеним законодавством щодо оплати праці. Затверджені для боротьби з інфляцією тарифна система, міжгалузеві співвідношення, генеральна тарифна угода працюють як досконалий інфляційний механізм. Так, підвищення мінімуму зарплати в 1,2 раза призводить до зростання середньої зарплати втричі.

Врешті уряд вчинив так, як досі діяли підприємства, — обійшов власноручно створені декрети. З'явилися два різні мінімуми — один для тих, хто працює, другий — для пенсіонерів. При цьому було порушено Декрет про оплату праці (щодо методики визначення мінімуму зарплати).

На тлі невпинного скорочення виробництва продукції темпи зростання заробітної плати вищі від цінових. Цей чинник дуже загрозливий для стабілізації цінової політики, бо скорочення випуску продукції і зростання заробітку є наслідками неефективної системи виробництва. За збереження цієї тенденції нас може чекати лише порожній, з величезним дефіцитом, бюджет, який час від часу підкріплюватиметься вимушеною черговою емісією грошей. Не буде й жодної стабілізації цін, коли номінал на них встановлюватиметься органами державного управління, а не формуватиметься відповідно з вимогами ринку.

IV. Реформа банківської системи

Високий відсоток плати за кредит, встановлений Національним банком України, є «бомбою» під намагання стабілізувати рівень цін на споживчому ринку. Зокрема, зважаючи на величезні суми кредитів, узятих під шалені відсотки переробниками цукрової сировини, вже до кінця цього року доведеться підняти ціну на цукор щонайменше вдвічі.

Справжнім тромбом у фінансовій системі економіки нині є також розбалансований до краю механізм розрахунків. Високі ставки плати за кредит з наступним кількамісячним непроходженням платежів ставить підприємства на межу банкрутства. Після затвердження 25 відсотків нормативу в регулюванні торговельної посередницької діяльності, підприємства торгівлі негайно потрапили в скрутне фінансове становище через обвальне зростання плати за користування банківським кредитом. Для виправлення становища потрібні негайні та конкретні кроки уряду. Але він і досі не має істотного впливу на формування грошово-кредитної політики, законотворцем якої виступає НБУ.

V. Реформа системи іноземного інвестування

Сьогодні можемо простежити «логіку» законотворчості уряду, згідно з якою за нормою «дозволити» через короткий відтинок часу неодмінно надійде поправка «заборонити».

Візьмемо один з останніх Декретів уряду — «Про режим іноземного інвестування» від 20 травня 1993 року. Прийняттю його передував Закон «Про іноземні інвестиції» (від 13 березня 1993 року). У статті 9 Закону читаємо: «У випадку коли наступне спеціальне законодавство України про іноземні інвестиції змінює умови захисту іноземних інвестицій, зазначені в цьому Законі, до іноземних інвестицій протягом десяти років на вимогу іноземного інвестора застосовується спеціальне законодавство, що діяло на момент реєстрації».

Але у статті 51 згаданого вище декрету читаємо: «Зупиняється дія Закону України «Про іноземні інвестиції» із збереженням до 1 січня 1994 року дії статті 32 (про пільгове оподаткування підприємств з іноземними інвестиціями). Тобто фактично йдеться про підприємства з іноземними інвестиціями, зареєстрованими до введення в дію цього декрету».

Отже у Законі «Про іноземні інвестиції» держава гарантує дію юридичної норми протягом десяти років. А як зрозуміти статтю декрету, що заперечує попередню умову, обмежуючи її дію терміном, меншим від двох років? Де ж державні гарантії, задля яких і приймають кожний нормативний акт? І все це законне беззаконня відбувається на тлі валютного дефіциту, декларованого бажання залучити іноземних підприємців до будівництва економіки України, одержати нові технології, устаткування тощо.

Законотворчість уряду відбувалася і відбувається на тлі правового безладу, в якому навіть фахівці просто не встигають знайомитися з документами, не кажучи вже про осмислене користування ними.

Прогноз розвитку економіки України до кінця 1993 року

1. Дефіцит бюджету через падіння обсягів виробництва та прибутковості підприємств, масове приховування підприємствами та населенням доходів від податків, а також через зростання витрат, спричинених інфляцією, становитиме 20—25 відсотків валового національного продукту, що зумовить 20—23 відсотків інфляції щомісяця, або 8—10-разове зростання цін за рік.

2. Щоквартальні емісійні державні кредити, які кратно зростають для підтримки сировинного, енергетичного і військово-промислового комплексів, спричинять до щомісячної інфляції на 30—40 відсотків.

3. Монополізація державою зовнішньої торгівлі, валютного обміну, високі податки на експорт та імпорт, акцизи на імпорт дефіцитних споживчих товарів призведуть до скорочення експорту в 2,5—3 раза і зростання цін — на 15—18 відсотків. Разом з від'ємним сальдо з Росією скорочення на третину надходжень нафти і газу, підвищення їхньої ціни до світової дасть 16—18 відсотків інфляції щомісяця.

4. Інфляція, що прогресує, і від'ємний курс українського карбованця у межах СНД спричиняють масове нелегальне вивезення харчових та споживчих товарів за межі країни, розширення чорного ринку, порожнечу в магазинах і поглиблення спекуляції у державній торгівлі. Інфляція на споживчому ринку у вигляді товарного дефіциту становитиме третину загальної суми інфляції.

5. Під впливом цих чинників цінова інфляція у роздрібній торгівлі сягне 70—72 відсотків. До кінця року інфляція підвищить ціни у 10—11 разів.

Згодьтеся, підстав для оптимізму мало. Одне слово, допрацювалися...

Віталій ЖУРАВСЬКИЙ, голова Християнсько-демократичної партії України (ХДПУ).

Життя Рад

Час недомовок минув...

Відбулася позачергова сесія Львівської обласної Ради народних депутатів, на якій йшла мова про політичну ситуацію

Такого вже давненько не було в цьому залі. Депутати, представники різних політичних партій і рухів були майже єдині в головному — «рятуймо Україну, хлопці».

Пригадуєте, колись саме так розшифровували слово РУХ. Голова обласної Ради Микола Горинь, охарактеризувавши загальну політичну ситуацію, чітко і реально визначив роль Львівщини, її владних структур, політичних партій, усього населення і вів сесійний корабель твердою рукою, аби його не занесло хвилею мітинговості.

Президія обласної Ради запропонувала на розгляд сесії ряд проектів рішень щодо шляхів виходу із складної ситуації. Сесія ухвалила звернення до Президента, Верховної Ради, до політичних партій і рухів, усього населення. Депутатський корпус наполягає на відставці усього Кабінету міністрів і формуванні нового реформаторського уряду, позбавленого комплексу неповноцінності і промосковської орієнтованості. А ще — депутати вимагають денонсувати до 23 вересня угоди із Росією, які ставлять під загрозу суверенітет України і надалі не підписувати угоди, які містять у собі елементи створення спільних наддержавних структур.

У сесії взяли участь делегації з Тернопільщини і Івано-Франківщини. Представник Президента у Тернопільській області Роман Гром'як заявив у своєму виступі про готовність крок у крок узгоджувати дії з львів'янами.

А організовані (неорганізовані також) дії населення, політичних організацій регіону вже почалися і набувають розмаху. На одноденних мітингах-страйках, що відбулися 9 вересня на підприємствах області, були висунуті приблизно ті ж вимоги, що й на сесії. Очолюваний народним депутатом України Степаном Хмарою надзвичайний комітет захисту нації і держави формує народні загони. До них, як було сказано на сесії, уже записалося 200 чоловік, котрі «готові замість пов'язок голодуючих почепити на себе кулеметні стрічки». У зв'язку з різким падінням дисципліни і загостренням криміногенної ситуації сесія ухвалила рішення про відновлення на підприємствах народних дружин. Депутат Олег Вітович запропонував натомість зареєструвати УНСО, яка вже має досвід і готова передати його, однак цю пропозицію не підтримали. А ситуація з громадським порядком справді тривожна. У Львові затримано двох хуліганів, непрацюючих, які зривали державні прапори. Один із них — Комаров — громадянин Російської Федерації.

— Верховне керівництво зав'язло в болоті невизначеності. Чи це прояв некомпетентності чи організованих акцій? У нас нічого не відбувається стихійно, усі заходи організовані, — відзначив у виступі на сесії представник Президента Степан Давимука.

Цю позицію він не раз висловлював і в Києві. Наслідки того, що Львівщина із «острова свободи» перетворюється на «острів непокори», не забарилися. Львівщину, за словами Степана Давимуки, перестали постачати зерном і нафтопродуктами. За його прогнозом найближчим часом обласну держадміністрацію буде замінено, і тоді розпочнеться конфронтація між новою командою і обласною Радою.

Невеселий прогноз. Не хотілося б, щоб він збувся. Попри всі суперечності між законодавчою і виконавчою владами оцей дружний тандем давніх друзів і однодумців — Горинь — Давимука — працював у одній супрязі і за будь-яких обставин брав на себе найтяжчу ношу...

Сам порядок денний сесії передбачав, що представники партій і рухів скористаються нагодою, трибуною, прямим ефіром для популяризації своїх поглядів і позицій. Так воно й сталося. Дуже радикальну програму запропонував депутат Нестор Гнатів: зобов'язати представника Президента звільнити в апараті всіх працівників, які займали керівні посади до 1990 року, клопотати про аналогічні кадрові заміни в УВС і управлінні СБУ області. Заборонити на п'ять років діяльність проросійських рухів і організацій, перевести всі школи на державну мову, а російській общині — запропонувати створювати приватні школи. Про методи і шляхи здійснення такої програми депутат не обмовився. Не прогнозував і її наслідки.

Депутат Микола Бойко запропонував створити, приміром, фонд незалежності України, до якого сам він готовий внести 10 мільйонів карбованців. Якби з тримільйонного населення Львівщини взяти по одному граму золота, то можна було б, вважає він, — інвестувати найважливіші галузі. Та знову ж таки, запитання про те, хто і як буде розпоряджатися цим фондом, повисло у повітрі. Далебі не завжди, як бачимо, сходяться докупи теорія і практика порятунку нації і держави.

Народний депутат України Степан Хмара вважає, що основою кадрової політики має бути принцип трьох «П»: порядність, професіоналізм, патріотизм. Чудовий принцип і водночас чудова відповідь колегам, які обурювалися на сесії тим, що йде повальне звільнення національносвідомих людей і вимагали, щоб на керівні посади призначали виключно патріотів...

Коли звучали подібні виступи, Микола Горинь раз у раз закликав ораторів оцінювати тверезо логіку і реальність тієї чи іншої пропозиції, бо будь-які непродумані кроки можуть викликати реакцію неконтрольованого руйнівного процесу. Найстрашніше, коли вінок рятівника нації чи особисті амбіційні плани кидають на терези в противагу долі народу і держави.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Продиктовано в номер

Городку — 500

П'ятисотлітню ювілейну естафету прийняв у Хмельницького Городок. Це привабливе подільське містечко має багатовіковічну і досить цікаву історію, про яку йдеться у експозиціях та експонатах історико-краєзнавчого музею.

У програмі урочистостей, як кажуть, — все і на всі смаки — виставки витворів народних умільців та місцевих художників, виступи фольклорних колективів і провідних артистів української естради, багатий ярмарок та велике театралізоване дійство на стадіоні.

Завод змінює профіль

Як повідомила агенція «Інтелект», розташований у Кременецькому районі Тернопільської області завод порошкової металургії змінює профіль. Згідно з угодою, укладеною між македонською фірмою «Мелбат» і українською «Темпіка» тут буде створено компанію, яка виготовлятиме акумуляторні батареї — мільйон на рік. Одразу ж «Мелбат» оголосив конкурс на кращий проект створення тут акумуляторного виробництва і запросив до участі у конкурсі німецькі, американські, південнокорейські, австрійські фірми.

Профспілки наполягають на розслідуванні

Вільні профспілки України звернулися із заявою до Генерального прокурора України з огляду на трагічну загибель їхнього товариша, президента профспілки-асоціації льотного складу цивільної авіації України В'ячеслава Булашова. У заяві сказано, що загадковій смерті Булашова передували погрози фізичної розправи, що дає підстави вважати його загибель не випадковою.

Профспілки наполягають на розслідуванні цієї справи.

Заговорили про ще одну партію — робітничу

20-го вересня, згідно з попереднім рішенням, Донецький страйкком провів мітинг на Жовтневому майдані шахтарської столиці. Він мав, за словами одного із лідерів місцевого страйкового комітету Юрія Макарова, інформаційний характер. Було повідомлено, що на тиждень припиняли відвантаження палива споживачам виробничі об'єднання «Донецьквугілля», «Макіїввугілля», «Торезантрацит». Інші шахтарські колективи області акцію не підтримали. Гірники Донецька підтвердили попередні вимоги щодо негайної відставки Президента та Верховної Ради України, висловилися проти прийняття закону про вибори до ВР на багатопартійній основі: мовляв, жодній із існуючих сьогодні партій шахтарі не довіряють. Заступник голови Донецького міськвиконкому Юрій Болдирєв, який не оминув увагою і цього зібрання, висунув пропозицію про створення на базі однієї із профспілок нової партії — робітничої по формі і суті.

Постійна Комісія Верховної Ради України у справах ветеранів, пенсіонерів, інвалідів, репресованих, малозабезпечених і воїнів-інтернаціоналістів глибоко сумує з приводу передчасної смерті голови Центрального правління Українського товариства сліпих **АКІМУШКІНА Віктора Михайловича** і висловлює щире співчуття родині покійного.

Супервідпочинок із суперкнигою

Добра вість

Серед тих, хто минулого літа долучився до благородної справи — організації оздоровлення й відпочинку українських дітей, була й рада Союзу вільних церков християн євангельської віри України. На зібрані членами церков України, а також братами та сестрами у вірі з Англії, Бельгії, США і Швеції кошти кількасот дітей з різних областей нашої держави було оздоровлено не тільки в пансіонатах Закарпатської і Одеської областей, а й Швеції (дивися знімок). До речі, приміщення для пансіонату шведський уряд надав безкоштовно, а брати і сестри у вірі з цієї держави подарували українцям автобуси, які завдяки нашому уряду вдалося оформити на пільгових умовах.

Члени церкви уже розпочали збір коштів для організації таких заходів наступного літа.

Михайло БЕНЬ.

Ваша думка

«Поверніть мої гроші»

Важко зараз усім, а пенсіонерам — особливо. І одна з найбільших несправедливостей щодо них — це повне знецінення внесків в ощадкасах, відкладених на чорний день. Показовим є відкритий лист одеського пенсіонера Георгія Степановича Волошука Президентові України Л.М. Кравчуку. Автор веде нескладний підрахунок: наприкінці 90-х років він поклав на ощадкнижку 4500 карбованців. Тоді кольоровий телевізор коштував 500, автомобіль «Таврія» — 5100 карбованців. Після різних індексацій ота початкова сума зросла на сьогодні до 6733 карбованців. А придбати на них можна хіба що 1,5 кілограма «мокрої» ковбаси. Та і цей підрахунок, зазначимо від себе, на сьогодні вже застарів. Наприкінці свого листа пенсіонер пише: «Прошу Вас, Леоніде Макаровичу, поверніть мені мої гроші — це зараз десь 4,5 мільйона карбованців (від відсотків я вже відмовляюся)». І знову, згодьтеся, підрахунок Г.С. Волошука відстав від реалій життя: «завдячуючи» останньому підвищенню цін його вже обікрала держава на значно більшу суму — мільйонів так на 12-13.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Футбол

Лідер — «Борисфен»

Першість України. Друга ліга. 8 тур: «Бажановець» — «Титан» — 3:0, «Гірник» — «Меліоратор» — 0:1, «Динамо» — «Войковець» — 3:1, «Вагонобудівник» — «Чайка» — 2:1, «Металург» — «Дружба» — 1:1, «Шахтар» — «Азовець» — 1:1, «Явір» — «Галичина» — 2:0, «Нафтохімік» — «Газовик» — 2:0, «Рось» — «Зірка» — 0:1, «Нива-Борисфен» — «Дністер» — 4:0.

Турнірну таблицю очолив бориспільський «Борисфен», який має 1. очок. До речі, це єдиний клуб другої ліги, що не зазнав жодної поразки. На другому місці краснопільський «Явір» —13, у «Динамо» (Луганськ) — 11 очок.

Матчі дев'ятого туру відбудуться 26 вересня.

Хокей

А «Сокіл» — молодець!

Три матчі провели на виїзді хокеїсти київського «Сокола», які беруть участь у чемпіонаті МХЛ, і два з них виграли. Останню зустріч українська команда провела в Пермі, де взяла гору над «Молотом» — 4:1.

Результати інших матчів: «Торпедо»Н.Н. — «Металург» Мг. — 2:3, «Строитель» — «Крылья Советов» — 2:3, «Торпедо»У-К — «Пардаугава» — 6:3, «Кристалл» — «Трактор» — 1:4, «Салават Юлаев» — «Итиль» — 5:4.

Наступний матч «Сокіл» проведе завтра в Санкт-Петербурзі проти місцевого СКА.

Виставки

Козирна карта «Sun».

Однією з головних сенсацій міжнародної виставки «Інформатика і зв'язок-93», яка відкрилася 20 вересня в Києві, є експозиція американської компанії «Sun Microsystems, Inc.». Її технології в 144 країнах світу продемонстрували феноменальну спроможність вдихати високу продуктивність навіть у відсталу комп'ютерну базу, одночасно модернізуючи в супердосконалі конструкції, а отже й виводячи їх на світовий ринок. Цю сенсацію коментує український спеціаліст.

У класику світового бізнесу ввійшов технологічний переворот, який «Sun» влаштувала на сучасному комп'ютерному ринку, використавши найпередовіші досягнення науки і техніки. Нагадаю, що у 80-і роки провідні електронні компанії Заходу орієнтувалися на те, щоб якнайміцніше прив'язати покупця до себе: якщо ви придбали «персоналку» в якоїсь фірми, то й програмне забезпечення та все інше до неї могли одержувати лише у виробника. У свою чергу конкуренти задля монопольного прибутку також вдавалися до максимальної закритості технологій. В результаті вибір покупця нагадував шлюб, де на всі випадки життя слід зберігати вірність дамі, обраній у пору недосвідченості, хоча довкола вже з'явилося безліч привабливіших і гідних. Але те, що має рацію у шлюбі, безглуздя - у бізнесі: тут, навпаки, природною є потреба у ширшому виборі. Так ось «Sun» з геніальною простотою взяла курс саме на це: відкрила власні специфікації й ключові технології, уможливила вільне й дешеве ліцензування своєї базисної архітектури. А отже, відкрила доступ до них незалежним як апаратному, так і програмному забезпеченню з усього світу, відповідно і можливість спільно отримувати прибутки. Результат перевищив усі сподівання: до «Sun» ринуло з усієї планети море цікавих ідей, оригінальних конструктивних рішень, вдосконалень, ділових пропозицій.

На одному козирі американської компанії хочу наголосити особливо. Феноменальна мережа, сумісність і взаємодія «санівських» конструкцій уможливлюють широке використання в них техніки інших компаній. Навіть придбаних раніше «закритих» платформ, або й просто морально застарілих. При цьому на такій базі можна поетапно, в міру технологічних, матеріальних або інших можливостей власника конструювати електронні мережі вже найсучаснішого рівня, поступово замінюючи відсталі структури на сучасні. Отже надвисока економічність знову поєднується з не меншою продуктивністю: старі ресурси не лише продовжують життя на оновленому рівні, а й поступово мігрують до найновітніх технологій.

На мій погляд, переваги «санівської» техніки якнайкраще підійдуть саме Україні як шанс на економічний порятунок. Згадаймо хоча б те, що в минулі роки у нас осіла переважно невисокої якості комп'ютерна техніка. Що поробиш: не було валюти купляти кращу, та й не продавали ліпшої - хто не пам'ятає заборони КОКОМ на вивезення до нас передових технологій. Вітчизняні ж конструкції ми скопіювали, м'яко кажучи, з не найдаліших західних зразків. Тепер, як то кажуть, і нести важко, і кинути шкода. А на заміну цієї бази потрібно астрономічну кількість валюти, якої знову гостро бракує.

Тому поява «Sun» в Україні відкриває, врешті, не гіпотетичні, а реальні шанси прорватися до світу передових технологічних скарбів Заходу, щоб модернізувати стратегічні галузі вітчизняної економіки, життєво важливі і для державного, і для ринкового її секторів. Адже йдеться не лише про позиції кращого, того самого омріяного багатьма «кокомівського» комп'ютерного продукту, а й про можливість придбати його за нижчими, доступними для представників напівзруйнованої економіки цінами. До того ж за винятково широкого вибору до нього компонентів як апаратних, так і програмних. І, зрештою, вже зовсім рідкісна можливість - наявний відсталий комп'ютерний парк змусити працювати на рівні новітніх технологічних вимог. Якщо вміло реалізувати це насамперед у машинобудівній, електронній, металургійній, хімічній галузях, банківських, страхових, інвестиційних структурах, у сферах бізнесу, науки, освіти, телекомунікацій і багатьох інших, економіка відчує значний приплив сил. Залишилося не прогаяти цей шанс. Приємно, що цього разу ми матимемо можливість не лише ознайомитися з унікальними технологіями на виставці «Інформатика й зв'язок-93», а й придбати їх: утворена нещодавно «Комп'ютерна група «Україна» стала дистриб'ютером «Sun» і готова допомогти у технічному переозброєнні співвітчизникам за найвищими світовими стандартами.

Віталій КЛИМЕНКО,

заступник директора Інституту проблем математичних машин і систем, доктор фізико-математичних наук.

Отакої!

Об'єкт «промислу» — двері

Відчутних втрат комунальникам області завдав новий вид злочинного промислу - викрадання дверей. Тільки протягом весни й літа у комунальних будинках Кіровограда зникло близько 70 вхідних дверей. Теплої пори це було ще півбіди, а з настанням холодів...

—Думаємо, ця пошесть стала наслідком посиленого дачного будівництва, — сказала начальник відділу експлуатації і ремонту житлового фонду облкомунгоспуправління Майя Шинкаренко. — Ліс нині дорогий, отож легше нічної пори зняти двері з якогось будинку. А нам клопотів — по саму зав'язку.

Крадуть не лише в обласному центрі. Кілька будинків зяють нині порожніми одвірками в містах Бобриці, Олександрії, ...ловодську та селищі Олександрівці.

Микола ВОЛОК.

Кіровоградська область.

Замість туалетного паперу... цигарковий.

Оригінальний спосіб замінити туалетний папір цигарками хотіли запропонувати клієнтам водії двох камйонів, що слідували через КПП «Ужгород» з Москви в Західну Європу. Згідно з документами, вони везли саме цей такий необхідний в повсякденному побуті промтовар. Та ще вермішель. Проте ужгородські митники вирішили наочно переконатись, чи справді вказаний товар знаходиться у вантажівках. Ось тоді й відкрився «винахід» московських коробейників: замість нього там були цигарки імпортного виробництва.

До речі, це не перший випадок, коли на транзитному транспорті, який слідує з Росії в західні країни через КПП «Ужгород» знаходиться зовсім не те, що значиться в офіційних документах.

Микола ГОРВАТ

«МИ РОБИМО ВСЕ ПО-СВОЄМУ...»

Майже всі засоби масової інформації світу у своїх оцінках подій в колишній Югославії ніби змовилися: «Сербія — агресор. У кровопролитті винні серби». Хоча Балкани — це, на думку більшості політологів, темний ліс. На запитання нашого кореспондента відповідає Перо Ракочевич — журналіст з югославського телеграфного агенства (ТАНЮГ).

— Пане Ракочевич, нині в Бєлграді багато говорять про Велику Сербію...

— Зрозумійте одне: Сербія не хоче бути ні великою, ні малою, а нормальною державою, власне, як і решта колишніх республік Югославії. В екс-СФРЮ серби були найчисленнішою нацією. І коли Югославія розпалася, третя частина сербів залишилася поза межами Сербії. Між іншим, в 1918 році у складі Югославії було не шість республік, а лише дві — Сербія і Чорногорія. Згодом до Сербії були приєднані Хорватія, Словенія, Боснія і Герцеговина. Але це — між іншим. Чому Бєлград так активно протидіяв розпаду Югославії? Бо хотів, щоби всі серби жили в одній державі. Це гасло виникло кілька років тому. Але коли СФРЮ все ж таки розпалася, ця ідея перестала бути активною. Сербія визнала кордони всіх колишніх республік, заявивши при цьому, що тамтешні серби повинні користуватися правами нарівні з іншими етнічними общинами.

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

— Як пояснити те, що зараз весь світ — проти Сербії?

— Ну, не весь...

— Маєте рацію. Відомо, що Бєлград підтримують російські націоналісти, зокрема, партія Жиріновського...

— Можливо. Я впевнений, що в кожному народі є люди, які симпатизують сербській боротьбі. Тут варто сказати, що в основі югославського конфлікту — Ватикан і Німеччина. Окрім того, на Балканах, як відомо, переплітаються інтереси Франції, Англії, Росії. США діють через свого посередника — Туреччину. Після другої світової війни Югославія була буферною зоною між Заходом та Сходом. І коли «залізна завіса» упала, потреба в СФРЮ відпала.

— В засобах масової інформації Сербію називають агресором. Це вас, ваших земляків не турбує?

— Турбує. Але це — неправда! В Боснії та Герцеговині воюють місцеві серби, вони там народилися, їх предки жили там кілька століть.

— Наскільки мені відомо, в Боснії на боці сербів воює армія збройних сил Сербії...

— Це невірно. Югославська армія залишила Боснію через місяць після того, як там спалахнув конфлікт. Звичайно, там могли залишитися офіцери-серби, які родом з тих країв.

— Гаразд, а чому серби, які складають третину населення Боснії та Герцеговини, контролюють 70 відсотків її території?

— І це неправда. За даними останнього перепису, який проводився два чи три роки тому, в Боснії та Герцеговині проживали 33 відсотки сербів, 43 — мусульман і 17 — хорватів. Зараз серби контролюють 56, а не 70 відсотків території країни. Це — факт. Як і те, що на боці боснійських хорватів 65 тисяч хорватів з Хорватії. Але чомусь сербів звинувачують в агресивності, а хорватів — ні. Хіба це не дивно?

— Як це пояснити?

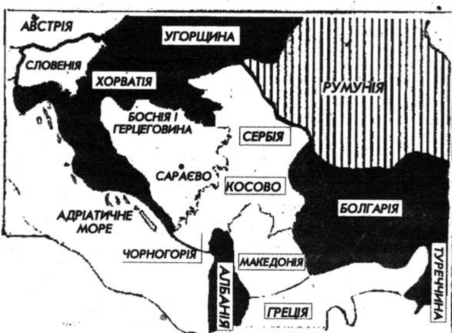
— Католицизмом, Ватиканом. Нещодавно одна відома грецька газета надрукувала статтю, суть якої зводиться до слідуючого: зараз на Балканах реалізується стратегічний план Ватикану щодо послаблення позицій православ'я. А хорвати — католики.

— Пане Ракочевич, сербський народ обрав своїм Президентом людину, яка була глашатаєм твердої політики щодо Боснії та Герцоговини, людину, позиція якої призвела до ембарго проти Югославії і сербам стало жити значно гірше, ніж раніше. Як зрозуміти цей феномен?

— Це дійсно феномен. Скажу тільки одне: в характері сербів робити все по-своєму, не так, як хтось забажає.

Василь ЖУКІВСЬКИЙ

З «гарячих» точок

Югославські пристрасті: кожен знає свою правду

Триває пошук шляхів врегулювання конфлікту в колишній Югославії. Світове співтовариство намагається розв'язати «балканський вузол» мирними засобами. Проте останнім часом збільшилася кількість прихильників силового розв'язання цієї проблеми. Супротивні сторони звинувачують одна одну в агресивності. Протягом тривалого часу не вдається досягти компромісу й тому, що, окрім сторін, які безпосередньо ворогують, на Балканах відстоюють свої інтереси й інші країни — архітектори нового світового порядку.

У цьому та наступних номерах пропонуємо читачам матеріали, підготовлені власним кореспондентом «Голосу України» по Балканах Василем Жуківським, які репрезентують три точки зору щодо подій у колишній СФРЮ: сербів, хорватів та мусульман.

Гості України

Колгоспи розганяти не збираються

Днями в Україні перебувала представницька делегація Світового банку (СБ) на чолі з начальником департаменту сільського господарства цієї впливової міжнародної організації Дж. Фуксом. За підсумками візиту гості дали прес-конференцію, зорганізовану Пресовою агенцією новин та Інститутом журналістики при Київському університеті імені Тараса Шевченка за сприяння Української ліги підприємців АПК.

Фахівці Світового банку прибули до Києва з тим, щоб запропонувати українському уряду детально розроблений проект програми розвитку сільського господарства України, сказав у передньому слові директор Українського регіонального відділення СБ Д. Кауфманн. За його словами, згаданий проект не передбачає миттєвого розформування радгоспів і колгоспів, які на сьогодні залишаються основою сільськогосподарського виробництва країни. Однак, держави-донори цієї програми готові підтримувати лише ті зміни на селі, які йтимуть у руслі ринкових реформ, — приватизація, земельна реформа, фермерські господарства, — наголосив Д. Кауфманн.

Слід додати, що пропозиції розробляли протягом восьми місяців саме ті експерти, котрі готували і впроваджували подібні програми для багатьох країн колишнього соцтабору.

На запитання, як прореагували українські урядовці на рекомендації Світового банку, Дж. Фукс тактовно зауважив, що під час зустрічі обговорювали лише проект, який потребує взаємного доопрацювання.

З невідомих причин на прес-конференцію не прибув попередньо запрошений міністр сільського господарства та продовольства України Ю. Карасик. Мабуть, його міністерство не було готове відповісти на конкретні пропозиції Світового банку. А позиція цього відомства щодо подальшого розвитку сільськогосподарської галузі в нашій державі залишається невідомою. В усякому разі, Мінсільгосппрод дійової програми для АПК України поки що не запропонував.

Сергій ДАНИЛЕНКО.

Коротко

● У КНР знову встановлюють пам'ятники Мао Цзедуну. Бронзову статую «великого керманича» понад вісім метрів заввишки відлили майстри південно-західної провінції Сичуань на замовлення Першого хуаньського педагогічного училища міста Чанша, де молодий Мао колись осягав таємниці буття. Офіційна церемонія її відкриття відбудеться 26 грудня.

● МЗС Вірменії висловило стурбованість «з приводу повідомлення щодо загрозливих заяв сусідніх країн і військових пересувань у регіоні, що створюють атмосферу недовіри і тривоги». Розвиток подій навколо конфлікту в Нагірному Карабасі, зазначається в документі, вселяє надію, що протиборчі сторони дійшли, нарешті, висновку про небажаність і неможливість розв'язання проблеми воєнним шляхом.

● Дедалі частішають випадки незаконного ввезення до Казахстану великих партій грошей зразка 1962–1992 років, що не пройшли обмін в Росії. Так, російська фірма «Сахалін-Азія» з метою закупівлі продовольчого зерна перекazала акціонерній зовнішньоекономічній компанії «Биршилик» 4 мільярди 830 мільйонів рублів готівки старими купюрами. Частину грошей — 2 млрд — вилучено в алмаатинському обласному управлінні акціонерного банку «Туранбанк». Ще 2 млрд вилучено в Жамбиле в одного з родичів керівника «Биршилику». 830 мільйонів старих рублів розшукують.

● Делегація російської громадськості на чолі з Г.Бурбулісом відвідала мис Носяппу на півночі острова Хоккайдо, розташований за 3,7 кілометра від російського острова Сигнальний. Виступаючи на прес-конференції, Г.Бурбуліс висунув ідею створення російсько-японського громадського комітету «Довіра» з територіальної проблеми. Він запропонував ввести до нього істориків, юристів, політичних і громадських діячів, журналістів.

Гортаючи зарубіжну пресу

«Далекий берег» — нова операція проти іммігрантів

Черговий план боротьби із зростаючим напливом незаконних іммігрантів з країн Карібського басейну розробила адміністрація США. Як повідомила газета «Бостон глоб», у розпорядженні котрої опинився проект даного документа, план передбачає розміщення вздовж американського морського кордону біля південних берегів штату Флорида спеціального підрозділу кораблів берегової охорони США. Цей підрозділ «ловитиме усіх осіб, які намагатимуться незаконно проникнути на американську територію».

Розроблену адміністрацією операцію, що дістала назву «Далекий берег», не спрямовано конкретно проти будь-якої країни, зазначає «Бостон глоб». Відповідно до плану американські патрульні кораблі повинні будуть «затримувати і повертати назад усі судна, що везуть громадян інших держав», які мають намір нелегально перетнути кордон США. Перед спеціальним підрозділом поліції та ЦРУ поставлено завдання вести роботу для завчасного виявлення потенційних нелегальних іммігрантів за кордоном, а також для виявлення осіб, які раніше зуміли проникнути на територію США без відповідного дозволу влади, повідомляє газета.

Експрес-інформація

Для розвитку відкритих відносин

Міністр оборони Великобританії Малкон Ріфкінд відвідає Україну на запрошення міністра оборони К. Морозова. У ході візиту М. Ріфкінд планує зустрітися з Президентом Л. Кравчуком, К. Морозовим. Програма перебування міністра оборони Великобританії в Україні також передбачає відвідання штабу Одеського військового округу, зустрічі з головнокомандувачем українськими Військово-Морськими Силами і відвідання корабля «Славутич».

Азербайджан приєднається до СНД

Так ухвалили Національні збори (парламент) республіки.

Розв'язано питання про участь республіки в договорі про колективну безпеку. Очікується також, що на вересневій зустрічі глав держав співдружності Азербайджан підпише договір про економічний союз.

Передчасна грошова реформа

У Молдові введено в обіг національну грошову одиницю. Зараз банкноти у п'ять лей еквівалентні купюрі у п'ять тисяч молдавських купонів, які поки що залишаються в обігу. За словами віце-президента Національного банку Л. Гуденко, рішення запровадити в обіг лей продиктоване гострою нестачею грошової маси. Румунія, повідомила вона, відмовилася надрукувати для Молдови достатню кількість купонів.

Бої тривають

на всіх ділянках фронту в районі Сухумі. Як повідомив грузинський військовий прес-центр, ворожі сторони залишилися на попередніх позиціях. Абхазьким формуванням не вдається увійти до міста. Тим часом Е. Шеварднадзе в інтерв'ю західним журналістам заявив, що керівництво Грузії, бійці й населення Сухумі не збираються залишати місто і захищатимуть його до останньої краплі крові.

У Гагаузії готуються до виборів

Вибори до місцевих органів влади призначені на 21 листопада. Агентство «Іпринда-Подія» повідомляє, що Верховна Рада Гагаузької республіки прийняла таке рішення, спираючись на «Закон про основи місцевого самоуправління». Рішення передбачає припинення повноважень районних Рад народних депутатів, а також їхніх органів, які в основному підпорядковувались Кишиневу.

Арабські країни схвалюють

Ліга арабських держав розглядає домовленості між ОВП й Ізраїлем як перший важливий крок на шляху реалізації принципу «мир в обмін на землю». У заяві, прийнятій усіма учасниками 100-ї сесії Ради Ліги арабських держав, яка відбувається в Каїрі, йдеться, що мир на Близькому Сході має ґрунтуватися на резолюціях Ради безпеки ООН. Зокрема, резолюції РБ передбачають повне виведення ізраїльських військ з окупованих арабських територій.

Нагодувати дітей

Уряд США надасть колишнім радянським республікам 1800 тонн сухого молока, рису, олії. Їх розподілятимуть в 14 містах колишнього СРСР для годування дітей з малозабезпечених сімей.

За повідомленнями наших власних кореспондентів і зарубіжних інформагентств.

МИ — НЕ БІДНІ...

Стратегія реформування економіки України

Друга група причин і підсумок аналізу

Вкрай низький рівень регулювання державою економічних процесів, відсутність сприятливого економічного середовища — це ще одна група причин нинішнього важкого економічного становища. В Україні невигідно і навіть небезпечно провадити нормальну економічну діяльність, невигідно чесно працювати.

Ганебний курс карбованця до американського долара і російського рубля став не тільки синтетичним показником немічності державної влади, а й загрозою національній безпеці України і її народові. Сьогодні через такий курс величезні багатства за безцінь вивозять з України. І облишмо наївні розмови про те, що курс карбованця встановлюється нібито на валютній біржі. В Україні немає валютної біржі. Є монополізовані групи людей, які діють за попередньою домовленістю на так званій валютній біржі і за її межами.

Одночасно значна частина валюти, яка мала б надійти державі, не потрапляє туди. За 8 місяців цього року розпорядженням Кабінету міністрів було надано пільг на використання валюти на суму близько двох мільярдів доларів США, внаслідок чого до казни надійшло не 50, а тільки 17 відсотків врахованої державою валютної виручки. При цьому підприємства через неефективність українського законодавства, реалізують експортну продукцію за заниженими цінами, всіляко приховують цифри реальної валютної виручки. Так, наприклад, за даними нашої митної статистики, експорт України до Угорщини за І-е півріччя цього року становив 20 млн. доларів, в той час, як Угорська статистика дає цифру на 50 млн. більшу.

Україна має величезні реальні можливості для економічного процвітання, та існують дві ключові причини, які не дають можливості нам сьогодні зажити гідним життям.

Перша причина — Україна не має власної економіки, яка б була організована на її природному і людському потенціалі, працювала на Україну і її народ. Шматок виробничого потенціалу колишнього Союзу, що є на території України, працює проти неї, бо його структура зберігається такою, що чим більше продукції виробляють в Україні, тим в більші борги вона влізає. Україну змушують виготовляти найбільш енерго-, матеріало- і нафтоємну продукцію. Нафтоємність української продукції в 10-12 разів більша, ніж у розвинених країнах. Має місце збільшення матеріалоємності продукції, що не покривається її реалізацією.

Друга причина — вкрай низький рівень організації державою національного економічного життя і відсутність дійових заходів, спрямованих на покращення ситуації.

Мета та етапи

Стратегія реформування економіки розроблялася, виходячи із зазначених вище двох ключових причин нинішнього економічного становища. Метою її розробки є побудова сильної, незалежної, ефективно діючої економіки України з активним торговельним балансом, збалансованим бюджетом, гідним місцем у міжнародному розподілі праці. Економіки, яка забезпечить високий рівень і здорові умови життя для наших громадян.

Для досягнення цієї мети передбачено крок за кроком реформувати економіку так, щоб дії на кожному наступному етапі повністю обумовлювалися зробленим на попередньому. Не просити додаткових ресурсів, не шукати причин на стороні, а спиратися на великі реальні можливості України, її працьовитого народу, на наш виробничий та інтелектуальний потенціал, досвід інших країн.

Шлях до поставленої мети складатиметься з окремих етапів. Найперший, сьогоденний, етап не є перехідним періодом до ринку. Він має бути етапом підготовки до перехідного періоду, бо у нас немає об'єкта, з яким ми збираємося кудись переходити. Економіки України, як комплексу взаємозв'язаних галузей, як окресленої, більш-менш цільної одиниці, поки ще не існує. І тому на нинішньому і, по суті, найважливішому етапі треба окреслити українську економіку, а також закласти основи для її поступового переходу на сучасні ринкові засади.

Другий етап — завершення, в основному, формування української економіки і початок безпосередньо перехідного періоду до сучасної, соціально орієнтованої економіки європейського типу. Третій — більш активне продовження реалізації положень, закладених на другому етапі, і початок саморозвитку економіки на власній ринковій основі. Четвертий етап — структурні, на той час, зміни в економіці, її реальна інтеграція до європейської і світової економіки, визначення спеціалізації української економіки.

Дії першого етапу

Головне завдання етапу — закласти основи для перетворення досить індустріалізованої тієї частини економіки колишнього СРСР, що є на території України, у цільну, ефективно діючу національну економіку та для одночасного поступового її переведення на ринкові засади. Це вимагає реалізації трьох груп заходів:

1) негайні заходи, спрямовані на зупинення неконтрольованого спаду, захист економічної безпеки України і її народу, відновлення виробничої і нормальної торговельної діяльності;

2) найнеобхідніші структурні зміни шляхом реалізації політики державних пріоритетів;

3) зміни в системі економічних відносин.

Реалізація заходів першої групи вимагає:

1). Скасувати податок на добавлену вартість, тим самим знизити ціни на товари народного споживання. Перейти на обкладання податком обсягу реалізованої продукції, відмінивши всі нинішні прямі й побічні податки.

2). Удвічі знизити ставки акцизного збору, особливо на товари народного споживання.

3). Зняти обмеження на приріст фонду споживання підприємств за рахунок прибутку, одержаного ними після виконання своїх зобов'язань перед бюджетом, значно збільшити заробітну плату і її частку у валовому суспільному продукті й доходах населення.

4). Створити мережу торговельних представництв України в Росії та інших країнах колишнього Союзу, щоб допомагати підприємствам України вигідно продавати свою продукцію та закуповувати необхідну сировину, комплектувальні вироби, устаткування.

5). Зняти недолугі обмеження щодо продажу в Росію овочів, фруктів, ягід, винограду, баштанних культур, вирощених громадянами на садово-городніх та присадибних ділянках. Сприяти в організації продажу цієї продукції на експорт.

6). Припинити витрати валюти на закупівлю за кордоном горілки, спирту, лікерів, шоколаду, сигарет та іншої продукції, якої достатньо виробляють в Україні. Спрямувати кошти держави та комерційних структур на закупівлю за кордоном нафти, газу, мастильних матеріалів, бавовни, лісу та інших необхідних Україні товарів. Створити таким комерційним структурам сприятливі умови для діяльності.

7). Негайно почати підготовку планів розвитку регіонів для більш активного використання їхніх ресурсів й можливостей, піднесення добробуту населення. Створити сприятливі умови для розширення обміну продукцією між регіонами. Розширити реальні права регіонів, відповідних Рад та держадміністрацій у фінансових та економічних питаннях.

8). Вжити заходи для встановлення реального курсу карбованця до рубля і долара, в тому числі шляхом збільшення експорту, відкриття ще однієї валютної біржі та філій валютних бірж в обласних центрах України, інших заходів.

Політика державних пріоритетів

Негайна реалізація перелічених вище заходів дасть можливість відновити нормальне економічне життя в державі. Але для стабілізації ситуації та проведення реформ необхідна паралельна реалізація другого блоку заходів. Це означає, що треба зробити таке:

1. Почати планомірне створення і реалізацію програми внутрішньої системи ефективної кооперації і розвитку виробництва продукції, що замінює імпорт, тримати її на постійному контролі.

2. Визнати державну політику пріоритетів за головний засіб зупинення спаду виробництва і формування ефективної його структури. Суть цієї політики — у стимулюванні державою не всіх галузей, а тільки найважливіших для України. Сьогодні такими пріоритетами для України є сільське господарство і пов'язаний з ним агропромисловий комплекс, машино- й приладобудування, експлуатація і розвиток транснаціональних комунікацій, що пролягають Україною.

Земля, інтелектуальний і промисловий потенціал, а також географічне становище України, — ось той Божий дар, що його маємо і на який мусимо спиратися, будуючи нову економіку.

3. Розпочати реалізацію програм забезпечення і зменшення залежності України від імпорту паливно- енергетичних ресурсів, в тому числі за рахунок їх структурної економії шляхом визначення і згортання депресивних, неперспективних енергоємних виробництв, їх переспеціалізації, передачі в оренду, приватизації.

4. Нарощувати експортний потенціал.

Створення сприятливого економічного середовища

Третя група заходів має на меті поступове створення сприятливого сучасного (ринкового) економічного середовища в Україні і передбачає:

1. Формування системи моральних цінностей: поваги громадянина до своєї держави і до себе, поваги до свободи, незалежності, законів, власності, особистості інших людей, висококваліфікованої праці як до єдиного джерела добробуту. Рішуча протидія низькопробним виробам кінематографу й літератури, відкритій та замаскованій пропаганді насильства, цинізму й аморальності, бо вони це й роз'їдають економічні відносини і теж призводять до занепаду соціально корисної діяльності.

2. Глибоко продуману поступову поетапну приватизацію.

3. Підготовку кадрів нової, ринкової орієнтації.

4. Розвиток підприємництва і ринкової інфраструктури, зважену податкову політику, бюджетну політику, антиінфляційні заходи.

5. Підготовку і початок реалізації програми відродження української культури і культури інших етносів і етнічних груп України, програми захисту матері й дитини.

6. Поступову демонополізацію і створення конкурентного середовища.

7. Розумну політику розподілу доходів, підвищення мотивації до праці, соціального захисту й консолідації суспільства.

Усі три групи заходів першого підготовчого етапу реформування економіки реалізуються одночасно. Сам етап завершується зупиненням спаду виробництва і початком економічного піднесення.

Другий та інші етапи реформ

Другий етап економічних перетворень — початок перехідного періоду. На цьому етапі триває реалізація політики державних пріоритетів та ринкових заходів, започаткованих на першому, активніше йде приватизація. Метою етапу є закладання основ національної економіки на її природній, ресурсній та людській основах, безповоротне формування засад сучасної ринкової економіки, забезпечене стабільними законодавчими актами і формуванням середнього класу власників. Етап характеризується початком нормального зростання економіки і піднесення добробуту громадян України, невпинним посиленням української валюти, збільшенням ролі економіки України на європейському та світовому ринках. Формальною ознакою завершення другого етапу є досягнення річних темпів економічного зростання на рівні 5-7 відсотків.

Третій і четвертий етапи реформ є етапами продовження саморозвитку сформованої в інтересах народу економіки на сучасних ринкових засадах. Мета етапів — завершення створення ефективного, на той час, економічного потенціалу України, активне використання нею свого стратегічного становища, початок реальної інтеграції доєвропейської і світової економік як розвиненої держави з власною неповторною спеціалізацією. На цих етапах завершується формування української соціально орієнтованої економіки європейського типу, забезпечується високий рівень життя громадян, наближений до рівня життя високорозвинених країн світу.

Як усе це реалізувати?

Головна помилка останнього, та й попередніх урядів, у тому, що в їхніх діях не було головного стрижня, на якому «сиділа» б і навколо якого «крутилася» вся економічна політика держави. Цим стрижнем має бути стратегія реформування економіки України. Але в цьому разі вона повинна відповідати не тільки на питання «Що робити?», а й на питання «Як робити?». Тепер необхідно дати відповідь на питання:«Як робити?».

Перше. Однозначно визнати, що ключовою ланкою стратегії економічних перетворень в Україні на сьогоденному етапі є зміна структури виробничого комплексу країни шляхом реалізації політики державних пріоритетів.

Друге. Поставити формування сучасних економічних відносин в державі в залежність від ходу реалізації програм загальнонаціональних пріоритетів. Для цього приймаються такі економічні рішення, які створюють сприятливі умови для виконання цих програм.

Третє. Проводячи політику державних пріоритетів, постійно аналізувати позитивний і негативний вплив прийнятих економічних рішень на хід реалізації загальнонаціональних програм, вносити корективи для збільшення їхнього позитивного впливу.

Тим самим свідомо формуватимемо нове економічне середовище для власних потреб України, уникаючи великих помилок, крок за кроком посилюючи позитивний вплив нових економічних відносин, створюючи їхні загальноекономічну і матеріальну основи у вигляді ключових галузей господарства України.

А чи можливе все це у нас, в Україні?

Прискіпливий читач запитає: «А чи можливе все це? Чи здатна Україна стати економічно сильною державою?». Так, друже мій, можливе, бо є реальний великий потенціал в Україні, є безліч прикладів із сучасної історії, коли країни, які мали багато менші ресурсні можливості (Японія, Іспанія, Південна Корея, інші) стали сучасними високорозвиненими державами. Є приклад Фінляндії, яка також була свого часу колонією Російської імперії і не менш, ніж Україна, експлуатована, але зуміла віднайти в собі сили і стати сьогодні однією з розвинених країн світу. Скажете: «То «там», а от що потрібно «тут» для того, щоб стратегія реформування економіки була реалізована?» Потрібна політична воля найперших осіб держави. Потрібні люди — порядні, професійно підготовлені, патріотично настроєні. Такі люди є в усіх ланках державного управління, в галузях, регіонах, містах і селах України. Вони мусять брати сьогодні відповідальність на себе, бо резерв часу вичерпано. Курс нинішнього керівництва довів Україну до межі, за якою — розпродаж національних багатств, безлад, ще більші злидні й страждання народу. Не доведи Боже йти далі цим курсом!

Віталій МЕЛЬНИЧУК,
народний депутат України, член постійної Комісії Верховної Ради України з питань економічної реформи, кандидат економічних наук.

(Закінчення.
Початок у № за 18 вересня)

ХТО СКОРИСТАЄТЬСЯ З ПОТЕНЦІАЛУ КРАЇНИ?

ІІ. ЧУТИ ОДНЕ ОДНОГО

Громадянство України проходить складний етап політичного структурування. Партії, рухи, громадські об'єднання і організації шукають свого місця в політичному житті. Це болісний процес, бо з одного боку, він проходить на тлі зневіри суспільства в партіях, на тлі апатії до політичного життя, а з другого — за нецивілізованості, нетерпимості міжпартійних стосунків. Ці взаємини продовжують мати вигляд зведення рахунків. У тому немає жодної користі для народу й держави. А коли уважно проаналізувати пропозиції різних політичних організацій, то треба визнати, що раціонального в них мало. Рідко хто взагалі береться за проблеми творення держави. Хіба що УРП, Соцпартія, Рух, ТКУ запропонували більш-менш комплексні заходи, але й вони скоріше нагадують концепції, ніж конкретні плани реформування суспільства, державного будівництва.

Не дивно, що **всі партії сьогодні — в опозиції до влади, і жодна не бере на себе відповідальності** за кроки уряду, Верховної Ради чи Президента. Так не повинно бути. Очевидно, держава зобов'язана зацікавлено поставитися до процесу усталення політичної системи, і це частково мусить знайти відображення в новому виборчому законі. Йдеться про те, щоб політичні організації мали можливість **пропагувати, відстоювати власні програмні цілі й нести за них відповідальність** перед суспільством. Причому всі мають діяти в рамках Конституції і законів: і націонал-демократи, і республіканці, і комуністи... Доти, доки ми не навчимося **слухати й чути** одне одного, добра не знатиме ніхто.

Окремо слід наголосити й на тому, що деякі політичні угруповання переступають межу законів, вдаються до авантюр, до створення неконституційних воєнізованих формувань та їх використання в межах та за межами України. Вже два роки офіційно порушується це питання, а ті, хто зобов'язаний на нього відповідати, вагаються. Хоча давно вже можна було бодай **попередити ініціаторів та організаторів таких формувань та акцій** про їхню гру з вогнем. Про їхню відповідальність за наслідки. Причому не перед судом історії, як декотрі з них полюбляють казати, а перед звичайним судом першої інстанції за грубе порушення чинного законодавства.

Доречно ще раз запитати правоохоронні органи: скільки можна споглядати за небезневинними «юнацькими забавами», наслідком яких уже є людські жертви? Невже нам мало прикладу сусідів, у Придністров'ї чи на Кавказі, щоб загасити бікфордів шнур тут, на багатостраждальній Україні?

Ще раз варто повторити: **будь-яка політична чи політизована сила зобов'язана підпорядковуватися Закону**. Щодо тих, хто нехтує це правило, Закон має діяти нещадно. Така **азбука демократії**.

Політичні течії час від часу використовують відповідні приводи для поширення свого впливу на населення. Останнім часом таким приводом стало рішення Верховної Ради **про референдум щодо довіри чи недовіри Президентові та парламентові**. Сесія ще раз повернулася до цього питання і прийме, сподіваюся, виважене рішення. Висловлю, однак, власні міркування. Референдум такого змісту нікому й нічого не дасть, то правда. Коли приймали рішення, передбачалося, що за кілька днів, під час розгляду проекту Конституції, бюлетені референдуму будуть доповнені іншими запитаннями. Та до Конституції справа не дійшла.

А внесені питання самі по собі мало важливі. Ми маємо ту Верховну Раду і Президента, яких маємо. Не гірших, ніж в інших державах, є з чим порівняти. Ставлення до них сьогодні відоме — люди завжди упереджено ставляться до влади (це — нормально), а тут ще й рівень життя працює проти неї. Чи нові вибори приведуть до кращого складу Верховної Ради, буде видно.

Але референдум потрібен. Верховна Рада включила це питання до порядку денного сьомої сесії (зроблено було це за кілька тижнів до вимог страйкарів) і зобов'язана його розглянути. Йдеться про з'ясування думки народу **з приводу конституційних основ нашої держави**. Як сформулювати бюлетені — депутати вирішать. Важливо, щоб з допомогою виборців можна було нарешті відповісти на запитання «Що ми будуємо?» Воно хвилює сьогодні багатьох і уникати відповіді на нього немає підстав.

Стосовно суспільно-політичної ситуації в Україні потрібно торкнутися двох делікатних, але надзвичайно важливих обставин. Вони пов'язані з національним і релігійним питаннями. Не такими гострими, щоб бити на сполох, але й тривожними, бо з'явилося багато спеціалістів, щоб «підгострити» їх. Вкотре відчувається в суспільстві брак поміркованості, відповідальності за слова і вчинки.

Дедалі більше з'являється аргументів для висновку: **якщо ми спробуємо будувати державу, або її частину, пріоритетно для українців, росіян, татар тощо, то ми не матимемо держави**, наша спроба закінчиться крахом. **Потрібні час, послідовність, поміркованість, терпіння**, щоб процеси йшли цивілізовано, щоб у громадянина визрівала гордість за належність до України. Тоді сама по собі зніметься гострота етнічних, мовних, культурних та інших успадкованих нами протиріч. Мусимо визнати, що їх, ці протиріччя, нагнітають штучно певні люди, виходячи з власних корпоративних інтересів. А в широкому своєму загалі люди стомилися від усіляких протистоянь. Вони прагнуть спокою, хочуть нормально працювати й жити з власної праці. Треба уже не поважати людей, щоб продовжувати спекуляцію на природніх суперечностях, що існують у будь-якому суспільстві, неоднорідному за національною ознакою.

Така ситуація, хоч і більш загрозлива, і в релігійному середовищі. Ми прийняли досить гуманні закони, стосовні свободи совісті. З'ясувалося, що вони підходящі для розумних і добрих людей. У нас ще не всі такі з тих, хто має відношення до церковних справ, а особливо серед тих, хто наявні там протиріччя використовує як зброю у боротьбі за вплив на людей. Варто було б керівникам держави звернутися до ієрархів церков, священнослужителів, релігійних громад, до офіційних осіб, які відповідають за державну політику в духовній сфері, до партійних і громадських активістів, аби вони були мудрі в цій, дуже тонкій, справі. І нехай би знали прибічники експансії тієї чи іншої конфесії, що їхні дії і наміри не залишаються безкарні.

Ми стаємо свідками релігійної заповзятливості ще вчора войовничих атеїстів. Під їхнім проводом клерикали пішли в державні структури, школи, військові частини. Роблячи ніби й добру справу, проте й роздмухуючи непомітні раніше конфлікти. Про застосування закону і норм Конституції загалом в цьому разі нагадувати не треба. Це нагадування потрібне Раді в справах релігій при Кабінеті міністрів. А ось підказати варто: **не вдавайтеся, панове-товариші, до фарисейства. Його й так вистачає серед нас.**

Відвідини «закордону» нерідко спричиняють у наших громадян заздрість щодо помітних там достатків. Даремне: вони будуть і в нас. А заздрість мала б викликати згуртованість людей задля діла, патріотизм, повагу до традицій, до власної історії. Взагалі це — ознаки рівня **духовності суспільства**, ознаки того, що духовність теж стала в Україні дефіцитом. Причин цього немало, хоч вони й не виправдовують нас: управлінців, законодавців, науковців, працівників освіти й культури, інтелігенції загалом.

Нам годилося б справу духовності рухати у двох напрямках: **ретроспективному й перспективному**, залишаючи все ж таки пріоритет за останнім. Не зводити її до шароварництва чи хуторянства. Нам треба знати правду про нашу історію. Але не для того, щоб судити, звинувачувати, повчати в чомусь Хмельницького чи Мазепу, Винниченка чи Скрипника... Щоб не робити зі справді трагічних, чорних сторінок української історії, таких, зокрема, як страшний голодомор 30-х років, мало не свято, що його використовують як **нагоду для того, щоб глибше «дістати»** чергового політичного опонента. Тут потрібні особлива строгість, точність оцінок, відчуття міри, **моральне право на висвітлення правди тих, хто береться за таку зобов'язальну місію.**

Якщо ми історію нашу будемо переінакшувати на догоду черговій ідеології, то краще вже про неї мовчати. Якщо в певних регіонах, де діяла УПА, замість того, щоб шукати підстави для громадського примирення між ветеранами з того й того боку, героїзувати одних, навіть звичайних воєнних злочинців, і паплюжити **ветеранів** армії — основи міжнародної військової коаліції, визволительки Європи і України теж (а то ще й пускати їм кров, як це було у Рівному та Івано-Франківську), то нічого не вдасться досягти, крім озлоблення, ворожнечі між земляками, відповідної реакції в інших місцях держави.

Так-от, **перспективність духовності** нашого народу залежить від його згуртування довкола ідеї побудови передового у світовому загалі суспільства. Хоч би як нас полонила ностальгія за «садком вишневим коло хати», за рядком косарів у лузі, де «червона калина», за піснею в дорозі з поля додому, — все це, на жаль, лише історія. Вона залишається **в нас**. Та ми зобов'язані збудувати інше суспільство, з високими технологіями виробництва, раціоналізмом і дисципліною, рухливе, відкрите на кожен прояв поступу.

Такого рівня прагнуть різні народи, різні держави. Конкуренція між ними наростатиме, і в коло по-справжньому передових країн чим далі буде важче вступити. Є ще одна обставина — вже на початку наступного століття перед цивілізацією на перший план вийде **продовольча проблема** як проблема виживання. Разом з екологічною вона витіснить на другий-третій план інші. В основі розв'язання цієї проблеми лежатиме потенціал Землі — матері багатства. В Україні він найбільший у світі. Тож суть полягає в тому, **чи будемо користуватися тим потенціалом, чи, через нас, — інші.**

У нас залишається обмаль часу на роздуми. Треба все те, що визначає рівень цивілізованості суспільства — наукову громадськість, навчальну систему, проектно-технологічні можливості, оригінальні підходи до організації виробництва і всього укладу життя — сконцентрувати заради досягнення великої мети — **прориву до нової якості суспільства.**

Рівень нашої духовності перевіряється здатністю досягти такої мети, готовністю працювати на неї. Та, виявляється, що рухаємося ми саме в протилежному напрямку. Це не може не турбувати. Бо це не відхід перед стрибком, це, скоріше, просто відхід: орієнтація на емпіричне повторення чужого досвіду в економіці, відплив, катастрофічна втрата найперспективніших наукових кадрів, руйнування культури її комерціалізацією і політичною кон'юнктурщиною, відкидання передових підходів і тем у шкільництві через примітивно сприйняту національну ідею, згортання виробництва, що безпосередньо чи опосередковано працює на людину, — мікробіології, фармації, переробної промисловості, хімії, інформатики... Ввімкнімо радіо чи телевізор, розгорнімо газети. Пройдімо повз прилавки книгарень (точніше, ларків), проаналізуймо репертуар театрів, кіно, естради, відвідаймо спортивні споруди, послухаймо розмови в «курилках», транспорті, при чарці, на вулиці. І зробімо невтішний, зате чесний висновок: **суспільство деградує, духовність, культура вироджуються.** Це — реальність, це — гірка правда. **Якщо ми здатні визнати її, то, може, здатні й до активних дій у духовній сфері, навіть за коштом обмежень у сфері матеріальній?**

Для українців світу з'явилася, нарешті, Велика Україна. Зрозумілий їхній потяг до материнського краю. Часом вони не помічають, що тоді, коли змінювався світ і самі вони в ньому, змінювалася й Україна. Радянські десятиліття не минулися для неї безслідно. Попри всі лиха й темні сторінки історії, радянський період щодо попереднього був прогресивний. Він змінював людей. Це теж може комусь подобатись, комусь — ні, але це вже — об'єктивність, даність. Як таку її і треба сприймати. Діаспора, умовно кажучи, більше спілкується з певною частиною українців і часом вважає, що так думає і вся Україна. Це помилкове враження. Воно теж не сприяє консолідації світового українства, становленню нашої держави.

Україну можна збудувати як сильну, впливову і справді незалежну державу лише за умови, що вона будуватиметься для всіх сущих у ній людей, а не тільки в інтересах якоїсь їхньої частини. Тому політичні пристрасті, національні, релігійні, корпоративні інтереси мають відійти на другий план, пропустивши наперед ідею створення суспільства, пріоритетом якого буде **людина, громадянин України з його потребами, його правами і обов'язками.**

Олександр МОРОЗ,
народний депутат України, голова Політради Соцпартії України.

Закінчення. Початок у номері за 18 вересня.

На МВБ зафіксовано курси валют

На торгах Української міжбанківської валютної біржі 20 вересня по білоруському карбованцю взяли участь 16 банків. Продано 1 мільярд 508 мільйонів 480 тисяч білоруських карбованців. Зафіксовано курс 4,2 українських карбованця за 1 білоруський карбованець. Попередній попит становив 2 мільярди 902 мільйони 890 тисяч білоруських карбованців. Попередня пропозиція становила 1 мільярд 508 мільйонів 480 тисяч білоруських карбованців.

21 вересня на УМВБ відбулися торги по німецькій марці. Взяли участь 12 банків. Зафіксовано курс 9.980 українських карбованців за 1 німецьку марку. Продано 615 тисяч німецьких марок. Попередній попит становив 749 тисяч марок, попередня пропозиція — 574 тисячі німецьких марок.

Наш кор.

Коммерсант Украины

ДАМЫ И ГОСПОДА!

Всех, имеющих жизненную позицию и владеющих пером, газета «Коммерсант Украины» имеет честь пригласить к участию в творческом конкурсе «Бизнес-пресс-93». Конкурс проводится крупнейшим украинским частным концерном «Правэкс» и редакцией газеты «Коммерсант Украины».

К участию в конкурсе допускается всякий, кому есть что сказать (по делу), в возрасте не моложе 13 лет и не старше 150.

Вы можете дать волю своему таланту в конкурсных рубриках:

«Политический комментарий»;

«Обзор рынка»:

— рынок биржевых товаров;

— рынок жилья;

— денежный рынок;

— рынок антиквариата;

— рынок предметов искусства;

—фондовый рынок;

— рынок недвижимости;

«Банки и банковская деятельность»;

«Приватизация»;

«Бизнес и право»;

«Аудиторские услуги»;

«Аукционы, конкурсы, тендеры»;

«Иностранные инвестиции»;

«Сервис и торговля»;

«Обзор иностранной деловой прессы».

Победителей конкурса в каждой из рубрик ожидает премия S 100. Мало того, если Вы выиграли, Вы станете членом элитарного Пресс-клуба деловых журналистов с правом стать вкладчиком «Правэкс-банка», который предлагает наивыгоднейшие условия своим клиентам.

А самое главное — первый приз:

S 1000.

И самое-самое главное:

если Вы не стали победителем, не расстраивайтесь! Каждый конкурсный материал, опубликованный в «Коммерсанте Украины», будет оплачен очень простым гонораром:

100 строк = 100.000 карбованцев

Впрочем, что гонорар! У Вас впереди — сотрудничество с лучшей деловой газетой Украины (такая вот у нас нескромная самооценка).

Мы обещаем Вам много интересной работы (учтите, круглые сутки и без выходных!).

Материалы на конкурс просим присылать до 10 декабря 1993 г. по адресу:

г. Киев-21, ул. Кловский спуск, 9/2.

На материалах укажите:

«Бизнес-пресс-93» и название рубрики, в которой Вы выступаете.

Да, чтобы не забыть! Вы же знаете наши журналистские штучки? Материалы не возвращаются и не рецензируются.

Успеха Вам, дамы и господа!

До встречи на Конкурсе!

Арбітражним судом по Львівській області (м. Львів, вул. Винниченка, 3) порушено справу **№ 2/239** про банкрутство малого підприємства **«Будівельник»** (290014, м. Львів, вул. Мучна, 23а, розрахунковий **рахунок № 1461809** у Личаківському відділенні Укрсоцбанку).

Письмові заяви з майновими вимогами до боржника приймають згідно з Законом України «Про банкрутство».

Державна податкова інспекція по Личаківському району м. Львова.

Арбітражним судом Львівської області (м. Львів, вул. Винниченка, 3) порушено справу **№ 2/254** про банкрутство малого підприємства «МаркКом» (290006, м. Львів, вул. Валова, 31, розрахунковий рахунок **№ 468141** у АК Електронбанку).

Письмові заяви з майновими вимогами до боржника приймають згідно з Законом України «Про банкрутство».

Державна податкова інспекція по Личаківському району м. Львова.

ОРГАНІЗАЦІЯ РЕАЛІЗУЄ:

Верстати фрезерний СТ80, зубофрезерний 592Д, горизонтальностругальний 7305Д, токарні із ЧПУ 1И140П, 1700ВФ, установку напилення «Булат-6».

Адреса: 266022, Рівне, 22, АС27.

Тел./факс (036 4-61-93, 4-75-61.

Фирма «ЯТРАНЬ» реализует електромеханические пишущие машинки «Ятрань» с русским, русско-украинским и латинским шрифтом.

Тел. (044) 546-63-27.

Компьютеры+Программы

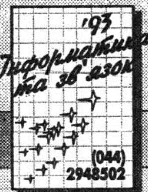
(044)2956022
(044)2955472

БЕСПЛАТНО CANON BJ - 10E !!!

Для участия в розыгрыше струйного принтера принесите эту рекламу на наш стенд на выставке

ИНФОРМАТИКА и СВЯЗЬ -93
20-25 сентября Львовская пл.,8

В фирме "Компьютеры+Программы" компьютеры, факсы, ксероксы, расходные материалы. Выпишите счет на нашем стенде на выставке и Вы получите скидку !!!

СПЕЦИАЛЬНАЯ СКИДКА ДО 5% !!!

КАЧЕСТВО ДОСТОЙНЕЕ ЦЕНЫ !!!

Инвестиционная компания «МДС» приглашает на работу офицеров запаса для работы в областных центрах Украины в должности директора, заместителя директора филиала.

Обращаться: г. Кременчуг, ул. Ленина 24/14.

Тел.: 2-45-74, 2-45-11.

ПРИГЛАШАЕМ ВАС ПОСЕТИТЬ НАШ ЗАВОД И СЕНТЯБРЬСКУЮ ЯРМАРКУ В МОСКВЕ

ПРЕДЛАГАЕМ ВАМ КОНДИТЕРСКИЕ ИЗДЕЛИЯ САМОГО ВЫСОКОГО КАЧЕСТВА:

* ***ШОКОЛАД БЕЗ НАЧИНКИ***
* ***ШОКОЛАД С НАЧИНКОЙ***
* ***ШОКОЛАДНЫЕ ИЗДЕЛИЯ***
* ***КОНФЕТЫ***
* ***ВАФЛИ***
* ***КАКАО***

ЗАВОД КОНДИТЕРСКОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ "WAWEL" А.О.

ул. Масарска 6/8, 31-534 Краков Польша

тел. /001248/ 21-14-33, 21-21-37 факс 21-37-28, 21-44-69 телекс 0322400

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.-о. заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

⊙ Рукописів не повертаємо.

⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 811932.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Зам. 0311179.

1, 4, 5, 6 сторінки набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».